

Bilag til beretning vedr. vandmiljøplanen

husdyrgødningen vil kunne opnås gennem en fastlæggelse af en vejledende norm for den maksimale tilførsel af efterårsudbragt husdyrgødning til vintersædsarealer og arealer udlagt med efterafgrøder, svarende til 85 kg N pr. ha, samt at der i perioden fra høst til 15. oktober ikke udbringes husdyrgødning til efterafgrødearealer. Kvælstofbehov til efterafgrøder til foderformål skal dog kunne dækkes gennem tilførsel af husdyrgødning.

For den enkelte bedrift kan normerne opfyldes gennem naboaftaler.

Som supplement til den systematiske gødningsplanlægning er der behov for at iværksætte et teknisk udviklingsarbejde vedrørende nyt udstyr til nedbringning af husdyrgødning.

Disse retningslinjer danner grundlag for konsulenttjenestens rådgivning om gødningsanvendelsen på den enkelte bedrift.

Retningslinjerne lægges endvidere til grund for vurderingen af den enkelte ejendoms behov for gødningsopbevaringskapacitet.

Gennemførelsen af den systematiske gødningsplanlægning for alle bedrifter skønnes at ville medføre et behov for yderligere 50 mill. kr. til dette gødningsplanlægningsprogram.

b. Forbedret spredningsteknik

Det er af Statens Jordbrugstekniske Forsøg vurderet, at det teoretisk er muligt at nedsætte gødningsforbruget gennem en bedre gødningsfordeling. I praksis skønnes det, at handelsgødningsforbruget kan nedbringes med ca. 5 pct. gennem bedre fordeling, hvilket skønnes at kunne reducere udvaskningen med omkring 5.000 tons N.

Vurderingen af talstørrelsen er behæftet med betydelig usikkerhed og udvaskningsreduktionen vil formodentlig kunne variere fra en meget lille reduktion til langt over 5.000 tons afhængig af variation i klimatiske og dyrkningsmæssige forhold. For at opnå den nævnte reduktion er der behov for teknisk udviklingsarbejde.

c. Grønne marker, herunder yderligere initiativer

Etableringen af grønne marker gennem udvidet dyrkning af efterafgrøder og halmnedmuldning kombineret med en ændring i

dyrkningsteknikken er en forholdsvis sikker foranstaltning til at reducere kvælstofudvaskningen fra markerne i efterårsperioden. Den væsentligste indsats i »grønne marker«-strategien vil være en udvidet efterafgrødedyrkning. Udvidelsen af efterafgrødedyrkningen vil kræve tilpasninger i dyrkningsteknikken.

Ved såning af efterafgrøder kan udvaskningen reduceres med omkring 25 kg N pr. ha under gode etablerings- og vækstforhold for efterafgrøder. Det kan dog ikke udelukkes, at virkningen kan øges udover 25 kg N pr. ha pr. år.

Halmnedmuldning er vurderet til under gode betingelser at kunne nedsætte udvaskningen med ca. 15 kg N pr. ha pr. år.

Såfremt halmnedmuldning kombineres med efterafgrødedyrkning skønnes den samlede effekt på kvælstofudvaskningen at udgøre 35 kg N pr. ha pr. år. Dette skal ses i sammenhæng med, at halmen efter nedmuldning binder kvælstof i jorden.

Efterafgrøder kan etableres enten ved isåning af græs om foråret eller ved såning af f.eks. gul sennep efter høst af hovedafgrøden. Forårssåede efterafgrøder vil normalt have den største dyrkningssikkerhed.

Efterafgrøder kan etableres på korn-, bælg- og vårrapsarealer. Hele arealet med disse afgrøder vil dog ikke kunne udnyttes til efterafgrøder, idet der skal anvendes arealer til udlæg af græsmarker og til såning af vintersæd.

I praksis vil det under normale dyrkningsforhold ikke være muligt at etablere velvoksende efterafgrøder på hele det ubevoksede areal efter høst. Det skyldes bl.a., at der i nogle år og på visse lokaliteter vil være ugunstige såbetingelser og vækstmuligheder for efterafgrøder.

Det må forventes, at en optimal udnyttelse af efterafgrøder og vintersædsdyrkning i kombination med halmnedmuldning kan reducere udvaskningen udover de muligheder, der i øjeblikket kendes. Desuden kan en forbedret så- og halmnedmuldningsteknik samt et forædlingsarbejde på efterafgrøder medvirke til en øget reduktion i kvælstofudvaskningen om efteråret.

Der er således behov for et udviklings- og forskningsprogram, som i løbet af en kortere årrække kan øge effektiviteten i efterafgrødedyrkningen og jordbearbejdningen samt for-